

Δεσμ Βώριος

ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΑΣ

—οφφ—

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

*Συμφώνως πρὸς τὸ ἐπίσημον Πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου
τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως*

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ε. ΣΩΜΕΡΙΤΟΥ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας,

ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΥ

τῆς Ὀρυκτολογικῆς τῶν Παρισίων Σχολῆς,

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Ἑλληνικῶν Γυμνασίων.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ἙΛΛ. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

—
1880

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΣΤΟΙΧΟΥΡΓΙΑΣ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

*Συμφώνως πρὸς τὸ Ἐπίσημον Πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου
τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως*

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Β. ΣΩΜΕΡΙΤΟΥ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας

ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΥ

τῆς Ὀρυκτολογικῆς τῶν Παρισίων Σχολῆς

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Ἑλληνικῶν Γυμνασίων.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΛΛ. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ».

1880

ΤΗ:

ΣΕΒΑΣΤΗ ΜΟΙ ΜΗΤΡΙ

ΤΑΣ ΔΙΑΡΧΑΣ ΤΑΣΔΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟΝ ΜΟΥ

ΕΥΣΕΒΑΣΤΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ

Ι. Ε. ΣΩΜΕΡΙΤΗΣ.

ΣΕΒΑΣΤΗ ΜΟΙ ΜΗΤΡΙ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ συγγράψῃ περὶ τινος θέματος ὀφείλει, φυσικῶς τῷ λόγῳ, ἂν ἄλλοι πρὸ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀπασχολήθησαν, νὰ ἐργασθῇ εἰς τρόπον, ὥστε τὸ ἔργον του, ἔστω καὶ ἀτελές, νὰ ὑπερέχῃ τοῦλάχιστον τῶν λοιπῶν τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἄλλως ἂς ἀφήσῃ ἐμπειροτέρους ἐπὶ τούτου νὰ ἐργασθῶσιν.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπικρατεῖ ἡ γραμματικομανία, ἀπεφάσισα, ἔπως πληρώσω χάσμα ὅπερ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἐν τοῖς ἡμετέροις γυμνασίοις πρὸ πολλοῦ παρατηρεῖται, νὰ δημοσιεύσω, οὐχὶ γραμματικὴν, ἀλλὰ πραγματείαν περὶ γαλλικῆς στιχουργίας ἑλληνιστὶ συντεταγμένην.

Οὐ μόνον οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ πόνημα περ τοῦ τοιοῦτου ἰδικιτέρως πραγματευόμενον, ἀλλὰ καὶ αἱ ἑλληνιστὶ μέχρι τοῦδε ἐκδοθεῖσαι γαλλικαὶ γραμματικαί, πλὴν τῆς τοῦ Καρασούτζα, ὅλως ἀσήμαντά τινα καὶ ἀνεπαρκῆ περὶ τοῦ προκειμένου διαλαμβάνουσας, οὐδένα περὶ στιχουργίας ποιοῦνται λόγον. Ἡ ἑλλειψὶς ὅθεν τοιοῦτου ἔργου καθίστατο εἰς τοὺς σπουδαστάς τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἐπαισθητὴ· τὴν ἑλλειψιν δὲ ταύτην προσπαθῶν ν' ἀναπληρώσω κατὰ δύναμιν, συνέταξα σύντομον μελέτην συμφώνως πρὸς τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα τῶν γυμνασίων, ὡς εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Γαλλικὴν ποίησιν.

Ὅπως δὲ καταστήσω τὸ ἔργον μου πλήρες, ἵνα δύνηται νὰ χρησιμεύσῃ οὐ μόνον εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν γυμνασίων, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα περὶ τὴν Γαλλικὴν ἀσχολούμενον λόγιον, ἠναγκάσθην, προκειμένου περὶ Γαλλικῆς στιχουργίας, νὰ εἶπω τινὰ περὶ δι-

φθόγγων, δηλαδή πότε ἡ αὐτὴ δίφθογγος ἀποτελεῖ μίαν μόνην συλλαβὴν εἰς τοὺς γαλλικοὺς στίχους, πότε δὲ δύο, καὶ, τούτου ἕνεκα, νὰ ποιήσω χρῆσιν τῶν λέξεων *δίφθογγος*, *τρίφθογγος*, *διπλοῦν φωνῆεν*, *τριπλοῦν φωνῆεν*.

Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ἐκ τῶν γραμματικῶν, ὧν γίνεται χρῆσις ἐν Ἑλλάδι, δικαιούμαι νὰ ὑποθέσω ὅτι οἱ περὶ τὴν Γαλλικὴν ἀσχολούμενοι ἔχουσιν ἰδέας ὅλως ἀνακριθεῖς περὶ τῶν ἀνωτέρω λέξεων, ἐδέησε νὰ δώσω τὸν ἔρισμὸν αὐτῶν.

Ἡ ἐπιθυμία δὲ ὅπως φανῶ καὶ ἐγὼ κατὰ τι ὠφέλιμος εἰς τὴν σπουδάζουσαν Νεολαίαν, μοὶ ἐνέπνευσε τὴν ἰδέαν καὶ τὸ θάρρος νὰ δημοσιεύσω τὰ ὅσα ἐπὶ πενταετίαν περὶ Γαλλικῆς στιχουργίας ἐν τοῖς γυμνασίοις Πατρῶν καὶ Πύργου ἐδίδαξα, τὰ ἐξοχώτερα τῶν συγγραμμάτων λαβὼν πάντοτε ὑπ' ὄψιν. Πέπεισμαι δὲ ὅτι ἡ Νεολαία θὰ ἐκτιμῆσῃ τὰς πρώτας ταύτας ἀπαρχὰς τῆς γραφίδος μου, ἐνθαρρύνουσά με οὕτως εἰς ἔργα σπουδαιότερα καὶ τελειότερα.

Ἐν τέλει τοῦ μικροῦ τούτου πονήματος οἱ ἀναγνώσται θέλουσιν εὑρεῖ ποίημα ἐκ τῶν ἔργων τοῦ διασήμου Ζακυνθίου ποιητοῦ, κόμητος Σελομοῦ, ὅπερ διὰ τετραστίχων εἰς τὴν Γαλλικὴν μετέφερον.

Ἐν Ἀθῆναις, τῇ 20 Δεκεμβρίου 1879.

I. Ε. ΣΩΜΕΡΙΤΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΑΣ.

DE LA VERSIFICATION FRANÇAISE.

Στιχουργία είναι ἡ τέχνη τοῦ ποιεῖν στίχους συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας ἐκάστης γλώσσης.

Οἱ στίχοι, ὡς εἶναι γνωστὸν, εἶναι λόγος ἔμμετρος καὶ ῥυθμικός, ὑπαγόμενος εἰς κυρίους τινὰς κανόνας.

Οἱ τῆς γαλλικῆς στιχουργίας κυριώτεροι κανόνες ἀφορῶσιν εἰς τὸ μέτρον, τὴν χασμωδίαν, τὴν τομὴν, τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, τὰς ποιητικὰς λέξεις, τὴν ποιητικὴν ἄδειαν, τὴν ἀναστροφὴν καὶ τὴν καθ' ὑπερβατὸν ἀπὸ στίχου εἰς στίχον ἔννοιαν.

Περὶ μέτρου. (De la mesure.)

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν διακρίνει τὰ διάφορα εἶδη τῶν γαλλικῶν στίχων.

Ἐκάστη συλλαβὴ ὀνομάζεται ποῦς (piéd).

Οἱ στίχοι εἶναι δωδεκασύλλαβοι, δεκασύλλαβοι, ὀκτασύλλαβοι, ἑπτασύλλαβοι, ἑξασύλλαβοι, πεντασύλλαβοι, τετρασύλλαβοι, τρισύλλαβοι, δισύλλαβοι καὶ μονοσύλλαβοι.

Οἱ ἔνδεκασύλλαβοι καὶ ἑνεασύλλαβοι εἰσὶ λίαν σπάνιοι.

Τὸ ἐξῆς παράδειγμα περιλαμβάνει τὰ δέκα εἶδη τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος στίχων.

Δωδεκασύλλαβος... «O mort, viens terminer ma misère cruelle!»

Δεκασύλλαβος... «S'écriait Charle accablé par le sort.

Ὀκτασύλλαβος... «La mort accourt du sombre bord.

Ἑπτασύλλαβος... «C'est bien ici qu'on m'appelle!

Ἐξασύλλαβος... «Or ça, de par Pluton,

Πεντασύλλαβος... «Que demande-t-on?»

Τετρασύλλαβος... «Je veux», dit Charle.

Τρισύλλαβος... «Tu veux? parle

Δισύλλαβος... «He bien!»

Μονοσύλλαβος... «Rien».

Τῶν ἐκ μιᾶς, δύο, τριῶν ἢ τεσσάρων συλλαβῶν στίχων γίνε-
ται συνήθως χρῆσις μετ' ἄλλων στίχων διαφόρου μέτρου, ὡς

Paris est un séjour charmant

On y voit des commis

Mis

Comme des princes

Après être venus

Nus

De leurs provinces.—Panard.

Οἱ ἑνδεκασύλλαβοι καὶ ἑνεκασύλλαβοι στίχοι ἀπαντῶσι εἰς τινὰ
μελοδράματα, οἷον

Le sort de la beauté nous doit alarmer.—Quinault.

Achevons nos vieux ans sans alarmes,

La vie a ses charmes.—Quinault.

Οἱ δωδεκασύλλαβοι στίχοι καλοῦνται στίχοι ἀλεξανδρινοὶ
(vers alexandrins) ἐπειδὴ ὁ πρῶτος μεταχειρισθεὶς αὐτοῦς ποιη-
τῆς ὠνομάζετο Alexandre de Paris ('Αλέξανδρος ὁ Παρισινός)
ὅστις ἔζη κατὰ τὸν ἑβ' αἰῶνα.

Οἱ στίχοι οὗτοι ὀνομάζονται καὶ ἠρωϊκοὶ (vers héroïques)
ἢ μεγάλοι στίχοι (grands vers) διότι εἶναι κυρίως ἐν χρῆσει εἰς
τὰ ἠρωϊκὰ ποιήματα, τὰς τραγωδίας καὶ τὰ ἐπικὰ ποιήματα.

Περὶ ἀφώνων συλλαβῶν ἐν τέλει ἢ ἐν μέσῳ στίχου.

Syllabes muettes à la fin et dans le corps d'un vers.

Ἡ εἰς *e* ἄφωνον λήγουσα τελευταία συλλαβὴ ἐνὸς στίχου δὲν
περιλαμβάνεται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν, καὶ εἰς οὐδὲν λο-
γίζεται εἰς τὸ μέτρον, ὡς

Aux petits des oiseaux Dieu donne leur patu-re

Et sa bonté s'étend sur toute la natu-re.—Racine.

Ἐπίσης εἰς οὐδὲν λογίζεται ἐν τῷ μέσῳ στίχου ὅταν ἡ περὶ ἧς
ὁ λόγος συλλαβὴ προηγῆται φωνήεντος ἢ *h* ἀφώνου, ὡς
J'aime une épouse ingrate et n'aime qu'elle au monde.
L'argent en honnête homme érige un scélérat.

Ἡ αὐτὴ ἔμως συλλαβὴ λογιζέται εἰς τὸ μέτρον ἐὰν προηγῆται συμφώνου ἢ ἡ δασείας, οἷον

Elle seule t'élève, et seule te soutient.—Corneille.

Le masque tombe, l'homme reste,

Et le héros s'évanouit.—J. B. Rousseau.

Ὅταν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄφωνον *e* προηγῆται τῶν στοιχείων *s ἢ nt*, εἰς οὐδὲν λογιζέται ἐν τέλει στίχου εὐρισκόμενον, ὡς

Le sage est ménager du temps et des paroles.—La Fontaine

Mais sur le front des camps déjà les bronzes grondent.—

Lamartine.

Ἄλλ' ἐν μέσῳ στίχου πάντοτε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὡς

Craignez d'un vain plaisir les trompeuses amorces.—Boileau.

Ni l'or, ni la grandeur ne nous rendent heureux. —

La Fontaine.

Ἡ κατάληξις αἰεὶ τοῦ τρίτου πληθ. προσώπου τῶν ῥημάτων, πάντοτε περιλαμβάνεται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν, ὡς

Mes larmes t'imploreraient pour mes tristes enfants.—

Voltaire.

Aux accords d'Amphion les pierres se mouvaient.

Et sur les murs thébains en ordre s'élevaient.—Boileau.

Τὰ εἰς οἰεὶν λήγοντα ῥήματα δὲν δύνανται εἰς τὴν στιχοῦργίαν νὰ προηγῶνται λέξεως ἐκ συμφώνου ἢ ἡ δασείας ἀρχομένης.

Οὕτω, ὁ στίχος :

Les hommes croient toujours les choses qu'ils désirent

δὲν εἶναι ἀκριβής. Ἐξαιρεῖται μόνον τὸ ῥῆμα être, ὅπερ δύνανται

νὰ προηγῆται συμφώνου, ὡς

Qu'ils soient de vos écrits les compagnons fidèles.

Τὸ ἐν μέσῳ λέξεως εὐρισκόμενον ὕλως ἄφωνον *e*, εἰς οὐδὲν λογιζέται ἐν τῷ μέτρῳ, ὡς

Tu te justifieras après si tu le peux.—Corneille.

Περὶ χασμωδίας. (De l'hiatus.)

Ἡ λέξις hiatus (χασμωδία) παράγεται ἐκ τοῦ λατινικοῦ ῥήματος hiare (ἀνοίγειν τὸ στόμα).

Ὁνομάζεται *χασμωδία* *δυσάρεστος* τις ἤχος, προκύπτων ἐκ τῆς συγκρούσεως δύο συνωθουμένων φωνηέντων, ἐξ ὧν τὸ μὲν εὐρίσκεται εἰς τὸ τέλος μιᾶς λέξεως, τὸ δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπομένης, οἷον *tu aimes ; le roi et la reine ; blessé au coeur.*

Ἡ *χασμωδία* δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Γαλλικὴν στιχουργίαν.

Ἐὰν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δευτέρας λέξεως εὐρίσκεται ἡ ἄφωνον, σχηματίζεται ἐπίσης *χασμωδία*, οὕτως αἱ ἐκφράσεις *tu habites ; le vrai honneur*, δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς σχηματισμὸν στίχου.

Ἐὰν ὅμως ἡ δευτέρα λέξις ἀρχηναὶ ἀπὸ ἡ δασείως, ἐπιτρέπεται ἡ πρὸ αὐτῆς εὐρισκομένη νὰ λήγῃ εἰς φωνῆεν, ὡς *Et l'aigle impérieux qui plane au haut du ciel.*—Voltaire.

Ἐὰν τὸ τελικὸν φωνῆεν τῆς πρώτης λέξεως εἶναι *e* ἄφωνον, τότε τὸ πρὸ αὐτοῦ εὐρισκόμενον σύμφωνον μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ἐπομένης λέξεως συνεκφωνούμενον, δὲν ἀποτελεῖ *χασμωδίαν*, οἷον :

La nature et la mort ensemble ont fait un bail.

Ἐὰν τὸ περι οὗ ὁ λόγος ἄφωνον *e* εὐρίσκεται πρὸ λέξεως ἀπὸ ἡ ἀφώνου ἀρχομένης, ἐπίσης ἡ *χασμωδία* ἐκλείπει, ὡς *L'argent en honnête homme érige un scélékrat.*

(ὄρα περὶ ἀφώνων συλλαβῶν.)

Ἡ ἄσα λοιπὸν λέξις λήγουσα εἰς ἄλλο φωνῆεν παρὰ τὸ ἄφωνον *e*, δὲν δύνανται νὰ προηγήται λέξεως ἀπὸ φωνήεντος ἢ ἡ ἀφώνου ἀρχομένης.

Ἐξάγεται δὲ ἐκ τῶν ὅσων εἶπομεν ὅτι μόνον τὸ ἐν τέλει λέξεως εὐρισκόμενον ἄφωνον *e* δύνανται νὰ ὑποστῇ τὴν ἐκθλιψιν (élision) πρὸ λέξεως ἐκ φωνήεντος ἢ ἡ ἀφώνου ἀρχομένης.

Ἡ λέξις *élision* παράγεται ἐκ τοῦ λατινικοῦ ῥήματος *elidere* (ἀποβάλλειν, ἐκμηδενίζειν, ἀφαιρεῖν).

Ὁ σύνδεσμος *et* δὲν δύνανται νὰ προηγήται λέξεως ἐκ φωνήεντος ἢ ἡ ἀφώνου ἀρχομένης, ἄλλως τε σχηματίζεται *χασμωδία*· οὕτω αἱ ἐκφράσεις *taille noble et élégante ; et au milieu ; riche et heureux*, δὲν ἀπαντῶσιν εἰς γαλλικοὺς στίχους.

Λίξις εἰς ἣς πρὸ τοῦ τελικοῦ ἀφώνου *e* εὐρίσκεται φωνῆεν,

ὡς joie, plaie, entrée, je crie, κτλ., πρέπει ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν μέσῳ στίχου νὰ προηγῶνται πάντοτε λέξεως ἐκ φωνήεντος ἢ ἡ φιλοῦ εἶτε δασέως ἀρχομένης. Οὕτως οἱ ἐξῆς στίχοι δὲν εἶναι ἀκριβεῖς·

Mais elle bat ses gens et ne les paie point.—Molière.

Hélas ! ou retrouver la joie que j'ai perdue !

La vie n'est qu'un fardeau.

Ἄλλ' οἱ ἀκόλουθοι εἶναι ἀκριβεῖς·

Mais non âme ne reprend pas,

La joie, hélas ! que j'ai perdue.—Molière.

La vie est un fardeau.

Περὶ τοῦ θέματος τούτου, ἰδοὺ τί λέγει ὁ D' Alembert εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Voltaire. « Notre poésie me paraît ridicule sur ce point ; on rejette :

J'ai vu mon père *immolé* à mes yeux ; et on admet : j'ai vu ma mère *immolée* à mes yeux. »

Ὁ δὲ Voltaire ἀπαντᾷ ὡς ἐξῆς·

« *immolée* à mes yeux n'écorche point mon gosier parce que les deux *é* font une syllabe longue, *immolé* à mes yeux m'écorche, parce que *é* est bref. »

Οἱ ποιηταὶ τοῦ 17. αἰῶνος δὲν συνεμορφοῦντο μὲ τούς περὶ χασμωδίας κανόνας. Ὁ Malherbes καὶ ὁ Corneille συνετέλεσαν πλειότερον παντὸς ἄλλου ποιητοῦ πρὸς ἀποσόβησιν τῆς χασμωδίας.

Ἐν τούτοις ὑπάρχουσιν ἐξαιρέσεις διὰ τὰ ἐπιφωνήματα oh ! ah ! διὰ τὴν λέξιν oui δις ἐπαναλαμβανομένην καὶ διὰ τινὰς κοινὰς ἐκφράσεις, ὡς

à tort *et* à travers ; il y a ;

suer sang *et* eau, κτλ.

Παραδείγματα.

Oui, oui, je veux venger votre honneur et le mien.

Ah ! ah ! c'est vous seigneur Mercure !—Molière

Oh, là, oh ! descendez, que l'on ne vous le dise.—

La Fontaine.

Il y a plus d'un mois que je ne vous ai vu.—Voltaire.

Je suais sang et eau pour voir si du Japon,

Il viendrait à bon port au fait de son chapon.—Racine.

Τὰ ἐπιφωνήματα oh ! ah ! δύνανται νὰ προηγῶνται καὶ λέξεως ἐκ φωνήεντος ἢ ἡ ἀφώνου ἀρχομένης, ὡς

Ah ! il faut modérer un peu ses passions.—Molière.

Περὶ τῆς τομῆς καὶ τοῦ ἡμιστίχου.

(De la césure et de l'hémistiche.)

Εἰς τοὺς δωδεκασυλλάβους στίχους ἀπαιτεῖται τομὴ τις ὀνομαζομένη (césure) ἐκ τοῦ λατινικοῦ ῥήματος (caedere τέμνειν)

ἣτις πίπτει μεταξὺ τῆς ἕκτης καὶ τῆς ἐβδόμης συλλαβῆς, οἷον

Sieds-tois : je n' ai pas dit-encor ce que je veux :

Tu te justifieras-après si tu le peux.—Corneille.

Que toujours en vos vers-le sens coupant les mots,

Suspende l'hémistiche,—en marque le repos.—Boileau.

Ἡ τομὴ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ εἰς τοὺς δεκασυλλάβους στίχους· πίπτει δὲ αὕτη μεταξὺ τῆς τετάρτης καὶ τῆς πέμπτης συλλαβῆς, οἷον :

Toi qui chantais—de ta voix virginale

Mes chants d'amour—sur un ton si touchant,

Tu ne peux plus—entendre, sous la dalle,

Ce que mon cœur—me dicte en soupirant.

Ἡ τομὴ διαίρει τὸν στίχον εἰς δύο μέρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ὀνομάζεται ἡμιστίχον (hémistiche).

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἄλλα εἶδη τῶν στίχων, δὲν ὑπάρχει τομὴ καὶ ἡμιστίχον.

Ὁ στίχος δὲν εἶναι ἀκριβής, ὅταν ἡ τομὴ πίπτῃ ἐπὶ ε ἀφώνου μὴ εὐρισκομένου πρὸ λέξεως ἐκ φωνήεντος ἢ ἡ ἀφώνου ἀρχομένης. Οὕτως ὁ ἐξῆς στίχος·

Oh ! déesse écoute—le récit de mes maux

στερεῖται ἀκριβείας, ἀλλ' ὁ ἀκόλουθος εἶναι ἀκριβής·

Et du haut de son trône—interroge les rois.—Racine.

Ὁ στίχος στερεῖται ἀκριβείας ὅταν ἡ τομὴ χωρίζει μίαν λέξιν εἰς δύο, οἷον·

Que peuvent tous les fai-bles humains devant Dieu.

Ἐπίσης ἀνακριβής εἶναι ὅταν ἡ τομὴ πίπτῃ·

1) Μεταξὺ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου, ὡς

S'il pouvait de ce lieu—suprême s' approcher,
C'est encore un plus grand—sujet de s' étonner.

Ἐκτὸς ὅμως ἐὰν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἔπονται πολλὰ ἐπίθετα, ὡς
Morbleu! c'est une chose—indigne, basse, infâme!

2) Μεταξὺ προθέσεως καὶ τῶν ἐπομένων λέξεων, ὡς

Moi, vous revoir après—ce traitement indigne!

3) Μεταξὺ τῆς ὑποκειμενικῆς ἀντωνυμίας καὶ τοῦ ῥήματος, ὡς

Je me flatte que vous—me rendrez votre estime.

4) Μεταξὺ τῶν δύο μερῶν ἐκφράσεώς τινος, ὡς

Quoi! vous fuyez tandis—que vos soldats combattent!

Du moins avant—qu'on t'ouvre la barrière.

5) Μεταξὺ τοῦ ῥήματος εἶναι καὶ τοῦ κατηγορουμένου, ὡς

On sait que la chair est—fragile quelquefois.

6) Μεταξὺ τοῦ βοηθητικοῦ καὶ τῆς παθητικῆς μετοχῆς, ὡς

Le maître-autel était-orné de fleurs nouvelles.

7) Μεταξὺ τῶν μονοσλλάδων plus, très, fort, bien, mal,
mieux, trop καὶ τοῦ ἀμέσως ἐπομένου ἐπιθέτου, ὡς

Ce jargon n'est pas très—nécessaire, il me semble.

Ὁ στίχος ἐπίσης ἀνακριβής εἶναι ὅταν ἡ τομὴ πίπτῃ ἐπὶ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας qui ἢ que, ὡς

Tel est l'homme de qui—tu vantes les vertus.

Περὶ ὁμοιοκαταληξίας. (De la rime.)

Ὁμοιοκαταληξία καλεῖται ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν δύο λέξεων ὁμοιότης τοῦ ἤχου, ὡς nature, pature; cou-ronner, abandonner; différence, France; majestueux, in-fructueux.

Αἱ ὁμοιοκαταληξίαι διαίρουνται εἰς ἀρσενικάς (rimes mascu-lines) καὶ εἰς θηλυκάς (rimes féminines).

Ἄρσενικαὶ εἶναι ἐκεῖναι τῶν ὁποίων ἡ τελευταία συλλαβὴ δὲν εἶναι ἄφωτος, ὡς *raison, poison; vraiment, charmant; fleur, douleur; beauté, côté; amour, vantage*, κτλ.

Θηλυκαὶ δὲ ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων ἡ τελευταία συλλαβὴ εἶναι ἄφωτος, ὡς *belle, j'appelle; orages, nuages; Florence, je pense; ils couronnent, ils abandonnent*, κτλ.

Ἐξαιροῦνται μόνον τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων τὰ λήγοντα εἰς *aient*, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ὁμοιοκαταληξίαις ἄρσενικαίς, ὡς *ils aimeraient, ils adorerait; ils jetaient, ils répétaient*.
Aux accords d'Amphion les pierres se mouvaient.

Et sur les murs, thébains en ordre s'élevaient.—Boileau.

Αἱ θηλυκαὶ ὁμοιοκαταληξίαι εἶναι ἀκριβεῖς (*riches*), ὅταν αἱ δύο τελευταῖαι συλλαβαὶ ἔχωσι τὸν αὐτὸν ἦχον καὶ, ὅσον τὸ δυνατὸν, διὰ τῶν αὐτῶν γράφωνται γραμμάτων, ὡς *ambiti-euse, graci-euse; orages, ouvrages*, κτλ.

Αἱ ἄρσενικαὶ ὁμοιοκαταληξίαι εἶναι ἀκριβεῖς, ὅταν μόνον αἱ κατὰ τὴν λήγουσαν συλλαβαὶ ἔχωσι τὸν αὐτὸν ἦχον, ὡς *pâleur, chaleur; poliment, châtement; méchant, chant; il voulait, du lait*, κτλ.

Αἱ ὁμοιοκαταληξίαι εἶναι αὐτάρκειαι (*suffisantes*) ὅταν ἔχωσι τὸν αὐτὸν ἦχον ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν αὐτὴν ἄρθρωσιν, ὡς *in-jure, tor-ture; ja-loux, bi-joux* (κοσμήματα); *sou-pir, plai-sir, rou-gir; es-poir, pou-voir*, κτλ.

Αἱ ὁμοιοκαταληξίαι σκοπὸν ἔχουσι νὰ θέλξωσι τὸ οὖς, δι' ὃ δφείλουσιν οἱ στιχοῦργοῦντες νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὸν ἦχον καὶ οὐχὶ τὴν ὀρθογραφίαν αὐτῶν.

Δύο ὅθεν λέξεις κατὰ τὸν αὐτὸν προφερόμεναι τρόπον καὶ εἰς ὁμοιοκαταληξίαις τοῦ αὐτοῦ γένους ἀνήκουσαι, ὁμοιοκαταληκτοῦσιν, ὡς

Fréquent, camp; accord, encor; enfant, triomphant; austère, salutaire; travaux, dévots; jamais, forfaits; Schakspeare, empire, κτλ.

Δύο λέξεις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προφερόμεναι καὶ εἰς ὁμοιοκαταληξίαις τοῦ αὐτοῦ γένους μὴ ὑπαγόμεναι δὲν ὁμοιοκαταλη-

κτοῦσιν, ὡς amer, mère; nectar, tartare; cobalt, asphalte;
corridor, encore, κτλ.

Δύο λέξεις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον γραφόμεναι καὶ μὴ ἔχουσαι
τὴν αὐτὴν προφορὰν, δὲν ὁμοιοκαταληκτοῦσιν, ὡς fier (ἀγέρω-
χος), confier; Brutus, vertus (ἀρεταί); Jupiter, mériter;
Pâris (δ Πάρης), Paris (Παρίσιοι); dit-il, mil (κεγχρηί); mille,
fille; monsieur, flatteur; tu me l'as, hélas.

Ἐπομένως οἱ ἐξῆς στίχοι δὲν εἶναι κανονικοί.

La belle était pour les gens fiers;

Fille se coiffe volontiers . . . —La Fontaine:

Tu me l'as enviée et prise! tu me l'as

Rendue avec la honte, —et le malheur, hélas!

Δύο λέξεις τὴν αὐτὴν ἔχουσαι προφορὰν καὶ ὀρθογραφίαν τότε
μόνον ὁμοιοκαταληκτοῦσιν, ὅταν ἐκλαμβάνωνται ὑπὸ διαφόρους
ἐννοίας, ὡς

Je la vois

Entr' ouvrir ma tombe,

Et sa voix

M' appelle et j' y tombe.

Εἰς τὸν δεῦτερον στίχον ἡ λέξις tombe εἶναι οὐσιαστικὸν θη-
λυκόν, καὶ σημαίνει τάφος, εἰς δὲ τὸν τέταρτον εἶναι ῥῆμα.

Ils dorment pour toujours et la lampe encor veille!

On les plaint: on sait mieux plaindre que secourir.

Vers eux de toute part les pleurs viennent s'offrir;

Mais on ne venait pas la veille. —Belmontet.

Οἱ ἐξῆς ὅμως στίχοι δὲν εἶναι κανονικοί.

Les chefs et les soldats ne se connaissent plus,

L'un ne peut commander, l'autre n'obéit plus.

Ἀπλῆ τις λέξις τότε μόνον ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὰς ἐξ αὐτῆς
συνθέτους, ὅταν ἡ ἐννοια αὐτῆς ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τῆς τῶν ἐξ
αὐτῆς ἀποτελουμένων, ὡς front, affront; battre, abattre;
garde, regarde.

Αἱ λέξεις ὅμως faire, espoir, heureux, δὲν ὁμοιοκαταληκτοῦ-
σιν μὲ τὰς ἐξ αὐτῶν συνθέτους défaire, désespoir, malheureux.

Τὰ δύο ἡμίστιχα ἑνὸς στίχου δὲν πρέπει νὰ ὁμοιοκαταληκτώ-
σιν ὁμοῦ, ἀλλ' οὔτε νὰ ἔχωσι τὸν αὐτὸν ἦχον, ὡς

Déjà le camp du roi jette des cris de joie. — Voltaire.

Δὲν ἐπιτρέπεται τὰ δύο πρῶτα ἡμίστιχα δύο συνεχομένων
στίχων νὰ ὁμοιοκαταληκτώσιν πρὸς ἄλληλα.

Οὕτως οἱ ἐξῆς στίχοι στεροῦνται ἀκριβοείας·

J'eus un frère, *seigneur*, illustre et généreux,

Digne par sa *valeur*, du sort le plus heureux. —

Crébillon.

Περὶ λέξεων ἃς ὁ στίχος ἀποκλείει.

(Des termes que le vers exclue.)

Ὑπάρχουσι λέξεις καὶ φράσεις ἃς ἡ ποίησις ἀποκλείει διότι
θὰ καθίστων αὐτὴν χυδαίαν, οἷον c'est pourquoi, afin que,
de façon que, pourvu que, parce que, de manière que, e
de même que, après que, à moins que, non-seulement,
en effet, d'ailleurs, pour ainsi dire, κτλ.

Περὶ ποιητικῶν λέξεων. (Des mots poétiques.)

Εἶναι πολλαὶ λέξεις ἃς ὁ στίχος δὲν ἀποκλείει, ἀλλὰ δεόν εἰς
τὴν ὑψηλὴν ποίησιν, ν' ἀντικαθίστανται, ἔσον τὸ δυνατὸν, δι'
ἄλλων ἀρμοδιωτέρων, ἐχουσῶν διακεκριμένον τινα χαρακτῆρα,
ἐμφασιν, ἥτις ὑψοῖ αὐτάς ὑπεράνω τῆς συνήθους διαλέκτου, καὶ
τῶν ὁποίων, ὡς ἀναρμόστων, ὁ πεζὸς λόγος δὲν ποιεῖται χρῆσιν.

Οὕτω λέγε·

Ἄντι

Antique.....	Ancien
Achéron, Tartare	} Enfer.
Ténare, Cocye Styx }	
Acier.....	} Poignard, épée, couteau.
Aquilon, Borée, } les autans }	Vent violent.
Airain, bronze.....	Canon, cloche.
Amphitrite, Ponde.....	la mer.

Coursier	..Cheval.
Courroux	..Colère.
Entrailles, flanc } Sein }	..Boyaux, ventr ^e .
Esquif	..Bateau.
Epoux	..Mari.
Epouse	..Femme.
Flamme	..Amour.
Forfait	..Crime.
Fastes	..Histoire.
Flanc	..Côté.
Glaive, fer	..Epée.
Hymen, hyménée	..Mariage.
Labeur	..Travail.
Mortels, humains	..Hommes.
Nautonier	..Malelot.
Nef	..Vaisseau.
Olympe	..Ciel.
Onde	..Eau.
Zéphyre, zéphyr	..Vent frais.

Εἰς τοὺς ἐξῆς στίχους ποιητικαὶ λέξεις ἀντικαθιστῶσιν ἄλλας
χυδαίας.

De leurs *chevaux* (coursiers) fougueux tous deux
pressent les flancs.

Quel fruit de ce *travail* (labeur) pensez vous recueillir !

Il demandait aux dieux une *femme* (épouse) accomplie.

J'attendais un *mari* (époux) de la main de mon père.

O toi ! de mon repos compagne aimable et sombre,

A des *crimes* (forfaits) si noirs prêteras-tu ton ombre !

Περὶ ποιητικῆς ἀδείας (Des licences poétiques).

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ποιητὰς, κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ μέ-
τρου καὶ τῆς ὁμοιοκαταληξίας, νὰ γράφωσιν

4) Encore ἢ encor ; Zéphyre ἢ zéphyr, ὧς
Il est encor douteux si votre fils respire.—Voltaire.
Ne sais-tu pas encore, homme faible et superbe,
Que l'insecte insensible enseveli sous l'herbe...—Voltaire.
Encor si vous naissiez à l'abri du feuillage,
Dont je couvre le voisinage . . . La Fontaine.

2) Νὰ γράφωσιν, ὅταν τὸ τοιοῦτον ᾖναι αὐτοῖς ἀρμοδιώτερον,
jusques ἢ jusque ; certes ἢ certe ; grâces ἢ grâce ; naguères
ἢ naguère ; guères ἢ guère ; mêmes ἢ même ; Athènes ἢ
Athène ; Thèbes ἢ Thèbe ; Londres ἢ Londres, Charles ἢ
Charle ; Démosthènes ἢ Démosthène, κτλ., ὧς
Sion, *jusques* au ciel élevée antrefois,
Jusqu' aux enfers maintenant abaissée. . . .—Racine.
Thèbes à cet arrêt n'a point voulu se rendre.—Racine.
Et l' on insulte au dieu que Thèbe entière adore.—

De Saintange.

Il est de ces esprits favorisés des cieux,
Qui sont tout par eux-même, et rien par leurs aieux.—
Voltaire.

3) Νὰ παραλείπωσι, κατ' ἀρέσκειαν, τὸ σ τοῦ πρώτου προσώ-
που ῥημάτων τινῶν, ὧς j' aperçois ἢ j'aperçois, je crois ἢ je
croi ; j' avertis ἢ j' averti, κτλ. ὧς
Portez à votre père un coeur où j' *entrevois*
Moins de respect pour lui que de haine pour moi.—Racine.
Vous ne répondez pas ? perfide, je le *vois*,
Tu comptes les moments que tu perds avec moi.—Racine.

4) Νὰ παραλείπωσιν, ὅταν τὸ ἀπαιτῆ ἢ ὁμοιοκαταληξία τὸ σ
τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ ἐνικοῦ τῆς προστακτικῆς τοῦ ῥήμα-
τος se souvenir.

Ἄτόπως λοιπὸν συγγραφεὺς τις ἐπικρίνει τοὺς ἐξῆς στίχους
τοῦ Voltaire.

Vis superbe ennemi, sois libre et te *souviens*
Quel fut le devoir et la mort d' un chrétien.

5) Νὰ παραλείπωσιν, ὅταν τὸ μέτρον ἀπαιτῆ τοῦτο, τὸ σ

τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς ῥημάτων
τινῶν, ὡς

On dit que c' est toi qui fais naître
Les petis oiseaux dans les champs,
Et qui donne aux petits enfants
Une âme aussi pour te connaître.—Lamartine.

6) Νὰ παραλείπῃσι τὴν ἐπανάληψιν τῆς λέξεως *ni*, ὅπερ δὲν
ἐπιτρέπεται εἰς τὸν πεζὸν λόγον, ὡς

Tu n' as crédit, ni rang qu' autant qu' elle t' en donne.—
Corneille.

Περὶ ἀναστροφῆς (De l'inversion).

Ἐπιτρέπεται καὶ ἡ ἀντιμετάθεσις ἢ ἀναστροφή (inver-
sion) ἥτις συνίσταται εἰς τὴν διάταξιν τῶν λέξεων τῆς φράσεως
ἄλλως ἢ ὅπως ἀπαιτῆ τὸ εὐθὺ καὶ γραμματικὸν νόημα, ὡς

Que les temps sont changés ! sitôt que de ce jour
La trompette sacrée annonçait le retour,
Du temple, orné partout de faistons magnifiques,
Le peuple saint en foule inondait les portiques,
Et tous, devant l' autel avec ordre introduits,
De leurs champs dans leurs mains portaient les premiers
fruits.—Racine.

Περὶ τῆς καθ' ὑπερβατὸν ἀπὸ στίχου εἰς στίχον ἔννοιας.

De l'enjambement.

Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως καὶ ἡ ἔννοια καθ' ὑπερβατὸν ἀπὸ
στίχου εἰς στίχον (enjambement), δηλαδὴ ἡ προσθήκη μιᾶς ἢ
πλείοτέρων λέξεων εἰς τὸν ἀκόλουθον στίχον, εἰς τρόπον ὥστε
ἡ ἔννοια ἢ ἐν μετεώρῳ μείνασα εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου στίχου,
νὰ συμπληροῦται εἰς τὸν ἐπόμενον.

Οἱ ποιηταὶ τοῦ ἰζ' αἰῶνος σπανίως μετεχειρίζοντο τὸ enjembement. Οἱ ἀνήκοντες ὅμως εἰς τὴν νεωτέραν σχολῆν, Ecole

romantique καλουμένην, ἥς ἀρχηγός εἶναι ὁ Victor Hugo, συχνάκις ποιοῦνται χρῆσιν αὐτοῦ.

Παραδείγματα.

Oh ! par tous ses côtés fais-moi voir toute chose !

Montre-moi que le monde est petit; car je n'ose

Y toucher—Victor Hugo.

Ou plutôt, laisse-moi seul dans ton sanctuaire

Entrer; laisse-moi voir ta face mortuaire.—Victor Hugo.

Οἱ σολοικισμοί, σφάλματα ἀφορῶντα εἰς τὸ συντακτικόν, ἀπαγορεύονται, ὡς

Là par un long récit de toutes les misères

Que, durant notre enfance, ont enduré nos pères.—Corneille.

Ἡ γραμματικὴ ἀπαιτεῖ ont endurées καὶ οὐχὶ ont enduré, διότι ἡ παθητικὴ μετοχὴ ὀφείλει νὰ συμφωνῇ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μὲ τὴν εὐθεῖαν αὐτῆς συντακτικὴν (complément direct) ὅταν αὕτη, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, προηγῆται τῆς παθητικῆς μετοχῆς.

Ἴδου δὲ πῶς ὁ Boileau ἐκφράζεται εἰς τὸ πρῶτον ἄσμα τῆς ποιητικῆς τέχνης (Art Poétique).

Mon esprit n'admet point un pompeux barbarisme,

Ni d'un vers empoulé l'orgueilleux solécisme,

Sans la langue, en un mot, l'auteur le plus divin

Est toujours, quoi qu'il fasse, un méchant écrivain.

Ἐπομένως οἱ ἀνωτέρω στίχοι εἶναι ὅλως ἀνακριθεῖς.

Ὁ Voltaire ὅμως ἄλλως πῶς φρονεῖ λέγει δὲ «Ont enduré paraît une faute aux grammairiens; ils voudraient, les misères qu'ont endurées nos pères.

Je ne suis point du tout de leur avis; il serait ridicule de dire les misères qu'ont souffertes nos pères, quoiqu'il faille dire les misères que nos pères ont souffertes. S'il n'est pas permis à un poète de se servir en ce cas du participe absolu, il faut renoncer à faire des vers.»

Ἐπιτρέπονται ὅμως σολοικισμοὶ τινες ὅταν δύνανται οὗτοι νὰ δικαιολογηθῶσι διὰ τῆς συλλείψεως (Syllepse), ἤτοι διὰ τῆς συμφωνίας μιᾶς λέξεως, οὐχὶ μετ' ἐκείνης εἰς ἣν ἀναφέρεται γραμματικῶς, ἀλλὰ μετ' ἐκείνης ἣν ὁ νοῦς ἔχει ὑπ' ὄψιν, ὡς

Promettez sur ce livre, et devant ces témoins,
Que Dieu fera toujours la premier de vos soins ;
Que, sévère aux méchants, et des bons le refuge,
Entre le *pauvre* et vous, vous prendrez Dieu pour juge;
Vous souvenant, mon fils, que, caché sous ce lin,
Comme *eux* vous fûtes pauvre, et comme *eux* orphelin.—

Racine.

Ἡ λέξις *eux* ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὴν λέξιν *pauvre* ἀριθ. ἐνικοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν ἰδέαν *pauvres* ἀριθ. πληθ. ἣν ὁ ποιητὴς εἶχεν ὑπ' ὄψιν.

Περὶ τῆς διαδοχῆς τῶν ὁμοιοκαταληξιῶν.

De la succession des rimes.

Τὸ μίγμα καὶ ἡ διάταξις τῶν ὁμοιοκαταληξιῶν βάσειν ἔχουσι τὴν διαφορὰν τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ὁμοιοκαταληξιῶν.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θέτῃ τις κατὰ σειρὰν δύο στίχους ἀρσενικοὺς ἢ δύο θηλυκοὺς μὴ ὁμοιοκαταληκτοῦντας, διότι τὸ τοιοῦτον δὲν ἤχει καλῶς.

Ὅταν μετὰ δύο στίχους ἀρσενικοὺς ἦναι δύο θηλυκοί, μεθ' οὓς ἐπιφέρονται ἕτεροι δύο ἀρσενικοί, καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς, αἱ ὁμοιοκαταληξίαι ὀνομάζονται *εμαλαί* (*rimes plates* ἢ *rimes suivies*). Γίνεται δὲ χρῆσις αὐτῶν εἰς πάντα τὰ δι' ἀλεξανδρινῶν στίχων γραφόμενα μεγάλα ποιήματα.

(Ὅρα ἀποσπάσματα τραγωδιῶν εἰς τὰς Γαλλικὰς Χρηστομαθείας).

Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς στίχους τῶν *εμαλῶν* ὁμοιοκαταληξιῶν, νὰ θέτῃ τις, μετὰ δύο στίχους ἀρσενικοὺς, δύο θηλυκοὺς ὁμοιοκαταληκτοῦντας μετὰ τῶν πρὸ τῶν ἀρσενικῶν θηλυκῶν εὐρισκομένων, ὡς τὸ τοιοῦτον συμβαίνει εἰς τοὺς ἐξῆς στίχους τῆς *Henriade* τοῦ Voltaire.

Soudain Potier se lève et demande *audience*,
Chacun à son aspect garde un profond *silence*.
Dans ce temps malheureux, par le crime *infecté*
Potier fut toujours juste et pourtant *respecté*.
Souvent on l'avait vu par sa mâle *éloquence*
De leurs emportements réprimer la *licence* ;
Et, conservant sur eux sa vieille *autorité*,
Leur montrer la justice avec l' *impunité*.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θέτῃ τις δύο στίχους ἀρσενικοὺς ἢ θηλυ-
κοὺς ἔχοντας συμφώνους ὁμοιοκαταληξίας μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν
θηλυκῶν ἢ ἀρσενικῶν, ὡς

Tels des antres du Nord échappés sur la *terre*
Précédés par les vents, et suivis du *tonnerre*,
D'un tourbillon de poudre obscurcissant les *airs*,
Les orages fougueux parcourent l' *univers*. — Voltaire.

Αἱ ὁμοιοκαταληξίαι εἶναι ἐν διασταυρώσει (rimes croisées) ὅταν
αἱ ἀρσενικαὶ καὶ θηλυκαὶ ὁμοιοκαταληξίαι διασταυροῦνται, ὡς

J'ai vu sous le soleil tomber bien d'autres choses
Que les feuilles des bois et l'écume des eaux,
Bien d'autres s'en aller que le parfum des roses
Et le chant des oiseaux.— Alfred de Musset.

Εἶναι ἐπίσης ἐν διασταυρώσει, ὅταν δύο ἀρσενικαὶ ὁμοιοκατα-
ληξίαι περικλείωνται μετὰ δύο θηλυκῶν ὁμοιοκαταληξιῶν,
καὶ τ' ἀνάπαλιν, ὡς

Ils prêchaient à leurs fils la vertu, la sagesse,
Leur parlaient du bonheur qu'elles donnent toujours :
Le père par un conte égayait ses discours,
La mère par une caresse.—Florian.
Le vent redouble ses efforts,
Et fait si bien qu'il déracine
Celui de qui la tête au ciel était voisine,
Et dont les pieds touchaient à l'empire des morts.—

La Fontaine.

Εἶναι ὡσαύτως ἐν διασταυρώσει, ὅταν δύο ἀρσενικαὶ ὁμοιοκα-

ταληξίαι χωρίζονται ἐκ δύο θηλυκῶν ὁμοιοκαταληξίων ὁμαλῶν, ἢ ὅταν δύο θηλυκαὶ ὁμοιοκαταληξίαι χωρίζονται ἐκ δύο ἀρσενικῶν ὁμοιοκαταληξίων ὁμαλῶν.

(“Ορα περὶ τῆς τῶν στίχων διατάξεως, ἐξάστιχα).

Αἱ ἐν διασταυρώσει ὁμοιοκαταληξίαι εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν φῶδὴν, εἰς τὰ μικρὰ στιχουργήματα καὶ εἰς τὰς ἐλαφρὰς ποιήσεις (fugitives) καλουμένας. Ὁ Voltaire συνέγραψε τραγωδίαν, Tancrède ἐπιγραφομένην, δι’ ὁμοιοκαταληξίων ἐν διασταυρώσει, ἀλλ’ οὐδεὶς ἐμιμήθη αὐτόν.

Αἱ ὁμοιοκαταληξίαι ὀνομάζονται μικταὶ (mélées) ὅταν ἐλευθέρως ἀναμιγνύονται, ὅταν ἡ διάταξις αὐτῶν δὲν εἶναι ὁμοίμορφος, ὡς τὸ τοιοῦτον συμβαίνει εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῶν μύθων, τῶν ᾄσμάτων, καὶ τῶν ἐλαφρῶν ποιήσεων, ὡς

Arbres épais, et vous, près émaillés,

La beauté dont l’hiver vous avait dépouillés

Par le printemps vous est rendue,

Vous reprenez tous vos appas ;

Mais mon âme ne reprend pas

La joie, hélas ! que j’ai perdue.—Molière.

Αἱ ὁμοιοκαταληξίαι ὀνομάζονται redoublées ὅταν αὐταὶ πολυλάκις ἐπαναλαμβάνονται, ὡς

Les superbes géants, armés contre les cieux,

Ne nous donnent pas d’ épouvante :

Ils sont ensevelis sous la masse pesante

Des monts qu’ils entassaient pour attaquer les cieux.

Nous avons vu tomber leur chef audacieux

Sous une montagne brûlante :

Jupiter l’a contraint de vomir à nos yeux

Les restes enflammés de sa rage mourante ;

Jupiter est victorieux,

Et tout cède à l’effort de sa main foudroyante.—

Quinault,

Dans vos chants si doux

Chantez à ma belle,

Oiseaux, chantez tous
Ma peine mortelle :
Mais si la cruelle
Se met en courroux
Au récit fidèle
Des maux que je sens pour elle,
Oiseaux, taisez-vous.—Molière,

Αἱ ὁμοιοκαταληξίαι εἶναι ἐπίσης redoublées, ὅταν αὐταὶ τρεῖς κατὰ σειρὰν ἐπαναλαμβάνονται. Δὲν ἐπιτρέπεται ὁμως, οἷονδῆποτε καὶ ἂν ᾖναι τὸ εἶδος τῆς ποιήσεως, ἢ αὐτὴ ὁμοιοκαταληξία νὰ ἐπαναλαμβάνεται τετράκις κατὰ σειρὰν, ὡς εἰς τοὺς ἐξῆς στίχους τοῦ La Fontaine.

Jupiter en a bientôt la cervelle *rompue*.

Donnez-nous, dit le peuple, un roi qui se *remue*.

Le monarque des dieux leur envoie une *grue*,

Qui les croque, qui les *tue*,

Qui les gobe à son plaisir.

Τὸ τοιοῦτον εἶναι λίαν σπάνιον.

Περὶ τῆς τῶν στίχων διατάξεως.

De la disposition des vers.

Στίχοι οἰουδῆποτε μέτρου δύνανται νὰ συνδυασθῶσι κανονικῶς ἢ ἄνευ συμμετρίας.

Εἰς τὴν ἐλευθέραν ποίησιν δύνανται τις, κατ' ἀρέσκειαν, νὰ κάμῃ χρῆσιν στίχων διαφόρου μέτρου, καὶ, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν καλαισθησίαν, τὴν λεπτότητα καὶ τὸ ἀκριβὲς αἴσθημα τῆς ἁρμονίας, νὰ διευθετήσῃ αὐτοὺς λίαν ἐπιτυχῶς.

Ἡ τῶν στίχων κανονικὴ διάταξις παρέχει τὰς καλουμένας στάσεις (stances).

Ἡ στάσις ὀνομάζεται στροφή (strophe) εἰς τὴν ὠδὴν, couplet δὲ εἰς τὸ ᾄσμα.

Αἱ κανονικαὶ στροφαὶ σύγκεινται ἐκ προσδιορισμένου ἀριθμοῦ στίχων, οἵτινες, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ μέτρον καὶ τὴν διάταξιν τῶν

ὁμοιοκαταληξιῶν, εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ ποιήματος ὑπόκεινται.

Διὰ τὰ ἦναι αἱ στροφαὶ ἐντελεῖς, δεόν νὰ τελειόνη ἡ ἔννοια μὲ τὸν τελευταῖον στίχον ἐκάστης στροφῆς. Ὑπάρχει ὅμως ἐξαίρεσις ὅταν ἦναι εἰς τὴν στροφὴν φράσις τις ἐκ τῶν λέξεων *si* ἢ *lorsque* ἀρχομένη, ἢ ὅταν γίνεται ἀπαρίθμησις.

Δὲν ἐπιτρέπεται στίχος στροφῆς τινος νὰ ὁμοιοκαταληκτῆ μὲ τὸν πρῶτον τῆς προηγουμένης, ἢ αἱ αὐταὶ ὁμοιοκαταληξίαι καὶ εἰς τοὺς δύο συνακολουθούτους στίχους νὰ παρουσιάζωνται.

Ἐὰν, ὡς τοῦτο συνήθως συμβαίνει, ἡ τοῦ τελευταίου στίχου ὁμοιοκαταληξία εἶναι ἀρσενικὴ, δεόν ὁ πρῶτος στίχος τῆς ἀκολουθοῦσας στροφῆς νὰ λήγῃ εἰς ἄφωνον συλλαβὴν.

Αἱ στροφαὶ σύγκεινται ἐκ τριῶν, τεσσάρων, πέντε, ἕξ, ἑπτὰ, ὀκτῶ, ἐννέα, δέκα, ἢ δώδεκα στίχων.

Τὸ τριστίχον (*tercet*) εἶνε ἐν χρήσει εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν, ὡς

Le Dieu que nous servons est le Dieu des combats :

Non, non, il ne suffira pas

Qu'on égorge ainsi l'innocence.

Hé quoi ! dirait l'impiété,

Où donc est-il ce Dieu si redouté

Dont Israël nous vantait la puissance?—Racine.

Προσέτι δὲ εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ποιητὴς νὰ παραγγῇ πάντοτε τὴν αὐτὴν στροφὴν· δύναται ἐναλλάξ νὰ μεταχειρίζεται διαφόρους στροφάς, ὡς

Un jeune rossignol, honneur de son bocage,

De la seule nature élève ingénieux,

Sur le bord de son nid caché dans le feuillage,

Cadençait mollement des sons harmonieux.

Surpris d'un ramage si tendre,

Les zéphirs n'osaient s'agiter,

Flore se plaisait à l'entendre,

Les échos à le répéter.—Lebrun.

Τὸ τετράστιχον (quatrain) σύγκειται ἐκ τεσσάρων στίχων, ὡς
Quand le matin tu vois briller la rose,
Songe qu'au soir elle n'existe plus :
Un seul moment de la beauté dispose;
On est toujours belle avec des vertus.

Madame Perrier.

Ἡ ἐκ πέντε στίχων συγκειμένη στροφή, ἔχει δύο ὁμοιοκατα-
ληξίας ἀρσενικὰς, αἵτινες δέον νὰ μὴ εὐρίσκωνται κατὰ σειράν, ὡς

Sois humble, que t'importe
Le riche et le puissant !
Un souffle les emporte.
La force la plus forte
C'est un cœur innocent.—Victor Hugo.

O chaste et douce amie, ô radieuse étoile,
Ton jeune et noble cœur est tout rempli d'amour ;
Et si Vénus voyait ta candeur virginale,
La grâce et les attraits que ta personne étale,
Elle en serait jalouse et maudirait le jour. —J. E. S.

Τὸ ἑξάστιχον (sixain) ἐμπεριέχει ἕξ στίχους, ὡς
« Mes sœurs, l'onde est plus fraîche aux premiers feux du jour,
Venez : le moissonneur repose en son séjour ;

La rive est solitaire encore ;
Memphis élève à peine un murmure confus,
Et nos chastes plaisirs, sous ces bosquets touffus,
N'ont d'autre témoin que l'aurore». —Victor Hugo.

Pitié pour le vieillard dont la tête s'incline!
Pitié pour l'humble enfant! pitié pour l'orpheline
Qu'un peu d'or ou de pain sauve du déshonneur!
Ils sont là, leur voix triste essaie une prière;
Dites, resterez-vous aussi froids que la pierre
Où s'agenouille la douleur?—Turquety

Τὸ ἐπτάστιχον σύγκειται ἐξ ἑνὸς τετραστίχου καὶ ἐξ ἑνὸς τρι-
στίχου, ὡς

Paraissez roi des rois; venez, juge suprême,
Faire éclater votre courroux
Contre l'orgueil et le blasphème
De l'impie armé contre vous.

Le Dieu de l'univers est le Dieu des vengeances:
Le pouvoir et le droit de punir les offenses,

N'appartient qu'à ce Dieu jaloux.—Rousseau.

Τὸ ὀκτάστιχον (huitain) σύγκειται ἐκ δύο τετραστίχων, ὥς

«Berger, tu dis que notre étoile
Règle nos jours et brille aux cieux:»

«Oui, mon enfant; mais dans son voile
La nuit la dérobe à nos yeux.»

«Berger, sur cet azur tranquille,
De lire on te croit le secret:

Quelle est cette étoile qui file,

Qui file, file et disparaît?—Béranger.

Τὸ ἐννεάστιχον σύγκειται ἐξ ἑνὸς τετραστίχου καὶ ἐξ ἑνὸς πεν-
ταστίχου, ὥς

Une douleur obstinée

Change en nuit vos plus beaux jours;

Près d'un tombeau prosternée,

Voulez-vous pleurer toujours?

Le chagrin qui vous dévore

Chaque jour avant l'aurore

Réveille vos soins amers;

La nuit vient et trouve encore

Vos yeux aux larmes ouverts.—Gresset.

Τὸ δεκάστιχον σύγκειται ἐξ ἑνὸς τετραστίχου καὶ ἐξ ἑνὸς ἑξα-
στίχου, ὥς

Prie encor pour tous ceux qui passent

Sur cette terre des vivants!

Pour ceux dont les sentiers s'effacent

A tous les flots, à tous les vents!

Pour l'insensé qui met sa joie

Dans l'achat d'un manteau de soie,
Dans la vitesse d'un cheval!
Pour quiconque souffle et travaille,
Qu'il s'en revienne ou qu'il s'en aille,
Qu'il fasse le bien ou le mal!—Victor Hugo.

Τὸ δωδεκάστιχον σύγκειται ἐκ δύο ἑξαστίχων, σπανίως δὲ γίνεται χρήσις αὐτοῦ. Δίδομεν ὡς παράδειγμα τοὺς ἐξῆς ὠραίους στίχους τοῦ Victor Hugo.

Donnez riches ! L'aumône est soeur de la prière,
Hélas ! quand un vieillard sur votre seuil de pierre,
Tout roidi par l'hiver, en vain tombe à genoux ;
Quand les petits enfants, les mains de froid rougies,
Ramassent sous vos pieds les miettes des orgies
La face du Seigneur se détourne de vous.
Donnez ! afin que Dieu qui dote les familles,
Donne à vos fils la force et la grâce à vos filles ;
Afin que votre vigne ait toujours un doux fruit ;
Afin qu'un blé plus mûr fasse plier vos granges ;
Afin d'être meilleurs ; afin de voir les anges
Passer dans vos rêves la nuit !

Περὶ διφθόγγων, τριφθόγγων, διπλῶν καὶ τριπλῶν φωνηέντων.

Des diphthongues, des triphthongues, des voyelles
doubles, des voyelles triples.

Πάντες οἱ κανόνες, οὓς ἐξεθέσαμεν, δεόν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν γαλλικὴν στιχοιουρίαν. Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο ὀφείλουσιν οἱ στιχοιουργοῦντες, πρὸς ἀκρίβειαν τοῦ μέτρου, νὰ ἀποσυνθέτωσι τὰς διαφόρους λέξεις εἰς συλλαβὰς, ὅπερ δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον. Οὕτως αἱ δύο λέξεις officier (ἱερούργειν), officier (ἀξιωματικὸς), αἱ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον γραφόμεναι καὶ προφερόμεναι, δὲν ἀποσυντίθενται εἰς τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν συλλαβῶν ἢ μὲν πρώτη τέσσαρας σχηματίζει συλλαβὰς ο-ff-i-ci-er, ἢ δὲ ἄλλη τρεῖς μόνον ο-ff-i-cier· δηλαδὴ ἡ δίφθογγος ie δύο ἀποτελεῖ συλ-

λαβὰς εἰς τὴν πρώτην, μίαν δὲ μόνην εἰς τὴν δευτέραν, Τούτου ἕνεκα δίδομεν ἰδιαιτέρους τινὰς κανόνας ἀφορῶντας εἰς τὴν προφορὰν ταύτην τῶν διφθόγγων. Δέον δὲ, προκειμένου περὶ στιχουργίας, οἱ κανόνες οὗτοι νὰ τηρῶνται ἀκριβῶς διότι ἡ τῶν στίχων κανονικότης ἤρτηται ἐξ αὐτῶν.

Δίφθογγος καλεῖται πᾶσα συλλαβὴ ἐκ δύο, ἢ καὶ πλειόνων φωνηέντων συγχειμένη καὶ δύο ἤχους διὰ μιᾶς καὶ μόνης φωνῆς ἀποτελοῦσα, ὡς *fiacre, pied, conduire, jouir, fouet, bestiaux, je me dévouais*, κτλ.

Ἄλλ' εἰς τὰς λέξεις *peu, clou, oreille, caille, j'eus, nous mangeâmes, Georges*, οὐδόλως ὑπάρχει δίφθογγος· ἀτόπως λοιπὸν τινὲς ἐκ τῶν ἡμετέρων ὀνομάζουσι διφθόγγους ἀθροίσεις φωνηέντων, ὡς *eu, ou, ea, eo, au* κτλ.

Τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται *voyelles doubles* (φωνήεντα διπλᾶ).

Τρίφθογγοι δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν διότι ἀθροίσεις φωνηέντων ἀποτελούντων τριπλοῦν ἤχον ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ φωνῇ, οὐδόλως ὑπάρχει. Οὕτω τὰ τρία φωνήεντα τῶν λέξεων *vieux, bestiaux, jouir, jouet*, ἀπλᾶς διφθόγγους ἀποτελοῦσιν. Εἰς οὐδεμίαν δὲ γαλλικὴν γραμματικὴν γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως τρίφθογγος. Ἀτόπως λοιπὸν τινὲς ἐκ τῶν ἡμετέρων ὀνομάζουσι τρίφθογγους, πρῶτον ἀθροίσματα τριῶν φωνηέντων ἀπλᾶς διφθόγγους ἀποτελούντων, ὡς *dieu, bestiaux jouir, miauler* κτλ., δεύτερον ἀθροίσματα τριῶν φωνηέντων ἓνα καὶ μόνον ἤχον ἀποτελούντων, ὡς *boeuf, oeil, beau, feuille, citrouille, orgueil* κτλ. Τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται *voyelles triples* (φωνήεντα τριπλᾶ).

Συνεπεῖα τῶν ἀνωτέρω ὄρων, τὰ διπλᾶ καὶ τὰ τριπλᾶ φωνήεντα μίαν μόνην ἀποτελοῦσι συλλαβὴν καὶ εἰς τὴν ποίησιν καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον, ὡς *lan-dau, eu-reu-ement, Geor-ge, œ-sophage, nous man-geâ-mes, geô-lier, dé-nue-ment, remer-cie-ment, écu-reil, tom-beau, dé-voue-ment, nous eû-mes, ils ai-maient*, κτλ. Οὐδεμία λοιπὸν ὑπάρχει δυσκολία ἐκ μέρους τῶν διπλῶν καὶ τριπλῶν φωνηέντων.

Ἄς διέλθωμεν τῶρα τὰς κυριωτέρας διφθόγγους δυναμένας νὰ

παρουσιάσωσι δυσχερείας, και ἄς ἴδωμεν πότε ἡ αὐτὴ δίφθογ-
γος ἀποτελεῖ μίαν μόνην συλλαβὴν, πότε δὲ δύο.

Αἱ δίφθογγοι *éa, éo, éau*, δύο σχηματίζουσι συλλαβὰς, ὡς
gé-ant, gé-o-graphie, flé-au, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *ia* δύο ἀποτελεῖ συλλαβὰς, ὡς di-a-mant, il
étu-di-a, ἐξαιρουμένων τῶν λέξεων dia-ble, fia-cre, galima-tias,
liard, vian-de, fami-lia-rité, fami-lia-riser, ὡς

Autour de cet amas de *vian-des* entassées,
Régnaît un long cordon d'alouettes pressées.—Boileau.
De peur de perdre un *liard*, souffrir q'on vous égorge.

Boileau.

Ἡ δίφθογγος *iai* ἀποτελεῖ δύο συλλαβὰς, ὡς je ni-ais, il
li-ait, ni-ai-ement, κτλ, ἐξαιρουμένης τῆς λέξεως bre-viai-re
εἰς ἣν μίαν μόνην ἀποτελεῖ συλλαβὴν, και τῶν λέξεων biais
biaiser, εἰς ἄς, κατ' ἀρέσκειαν, σχηματίζει μίαν συλλαβὴν ἢ
δύο· biais ἢ bi-ais; biai-ser ἢ bi-ai-ser.

Ἡ δίφθογγος *iè* προφεμένη *ia* δύο σχηματίζει συλλαβὰς,
ὡς pati-ent, experi-ence, expédi-ent, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *iau* δύο ἀποτελεῖ συλλαβὰς, ὡς mi-auler,
besti-aux, impéri-aux, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *iè* προφερομένη *iè* μίαν ἐν γένει ἀποτελεῖ συλλα-
βὴν εἰς τὰς μικρὰς λέξεις τὰς ληγούσας εἰς *ien*, ὡς bien, chien,
rien, mien, je tiens, il con-vient, ἐξαιρουμένης τῆς λέξεως
li-en εἰς ἣν δύο ἀποτελεῖ συλλαβὰς.

Δύο δὲ σχηματίζει συλλαβὰς εἰς μεγαλειτέρας λέξεις και ἐν
γένει εἰς τὰ κύρια ὀνόματα και τὰ ἐπίθετα, ὡς Quinti-fi-en,
comédi-en, histo-ri-en, ἐξαιρουμένων τῶν ἐξῆς λέξεων· chré-
tien, main-tien. Εἰς δὲ τὰς δύο λέξεις ancien, gardien, ἄλλο-
τε μὲν μίαν ἀποτελεῖ συλλαβὴν, ἄλλοτε δὲ δύο· an-cien ἢ
an-ci-en; gar-dien ἢ gar-di-en.

Ἡ δίφθογγος *iè* μίαν μόνην ἀποτελεῖ συλλαβὴν, ὡς fiè-vre,
chau-miè-re, troi-siè-me, ἐξαιρέσει τῶν λέξεων qua-tri-ème,
in-qui-ète.

Ἡ δίφθογγος *ié* μίαν σχηματίζει συλλαβὴν, ὡς sié-ge, lié-ge,

j'assié-gerai, moi-tié, pi-tié, εξαίρουμένων τῶν λέξεων pi-é-té, sa-li-é-té καὶ τῶν παθητικῶν μετοχῶν τῶν εἰς *ier* ληγόντων ῥημάτων, ὡς humi-li-é, appré-ci-é, pri-é, pli-é, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *ie* προφερομένη ἰὲ εἶναι δισύλλαβος εἰς τὰς λέξεις τὰς ληγούσας εἰς *iel*, ὡς essenti-el, artifici-el, matéri-el, κτλ. εξαίρουμένων τῶν λέξεων ciel, miel, fiel, ministé-riel.

Ἡ αὐτὴ δίφθογγος μίαν ἀποτελεῖ συλλαβὴν εἰς τὰς λέξεις τὰς ληγούσας εἰς *ief*, ὡς fief, re-lief, κτλ. εξαίρουμένων τῶν λέξεων bri-ef, gri-ef εἰς ἃς δύο σχηματίζει συλλαβάς.

Εἶναι δισύλλαβος εἰς τὴν λέξιν kyri-elle, εἰς τὰς ἀπαρεμφάτους τὰς ληγούσας εἰς *ier*, ὡς confi-er, humi-li-er, pri-er, κτλ., εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς τῶν εἰς *ier* ληγόντων ῥημάτων, ὡς vous eonfi-ez, vous pri-ez, κτλ. εἰς τὰ οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα, ὅταν πρὸ τοῦ *i* ὑπάρχη διπλοῦν σύμφωνον μετ' αὐτοῦ συλλαβιζόμενον, ὡς meur-tri-er, bou-cli-er, mar-bri-er, ta-bli-er, ma-dri-er.

Μίαν δὲ ἀποτελεῖ συλλαβὴν ὅταν πρὸ τοῦ *i* ὑπάρχη ἐν μόνον σύμφωνον, ὡς pa-pier, ceri-sier, pre-mier, fier (ἐπίθετον), κτλ., ἢ δύο σύμφωνα μὴ συλλαβιζόμενα ἀμφοτέρα μετὰ τοῦ *i*, ὡς chan-tier, églan-tier, der-nier, κτλ. Εἰς τὴν λέξιν hier ἀποτελεῖ, κατ' ἀρέσκειαν, μίαν συλλαβὴν ἢ δύο, ὡς
Mais hi-er il m'aborde, et, me prenant la main :
« Ah ! monsieur, m'a-t-il dit, je vous attends demain ».

Boileau.

Εἰς δὲ τὴν σύνθετον λέξιν avant-hier μίαν μόνην, ὡς
Le bruit court qu'avant-hier on vous assassina.—Boileau.

Τέλος δὲ μίαν μόνην ἀποτελεῖ συλλαβὴν εἰς τὰς λέξεις τὰς ληγούσας εἰς *ierre*, ὡς lierre, pierre.

Ἡ δίφθογγος *ieu* εἶναι μονοσύλλαβος εἰς τὸ ἐπιρῥημα mieux καὶ εἰς τὰ οὐσιαστικά, ὡς é-pieux, lieu, dieu, cieux, yeux, κτλ.

Εἶνε δὲ δισύλλαβος εἰς πάντα τὰ ἐπίθετα, ὡς pi-eux, pré-ci-eux, fu-ri-eux, κτλ., εξαίρουμένου τοῦ ἐπιθέτου vieux.

Ἡ δίφθογγος *io* δύο ἐν γένει ἀποτελεῖ συλλαβάς, ὡς vi-o-lence,

vi-o-lette, κτλ., εξαιρουμένων τῶν λέξεων ba-bio-le, fio-le, pio-che.

Εἶναι δισύλλαβος εἰς πάντα τὰ εἰς *ιον* λήγοντα οὐσιαστικά, ὡς reli-gi-on, inten-ti-on, basti-on, καὶ εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ὑποθετικῆς τῶν εἰς *ιερ* ληγόντων ῥημάτων, ὡς nous étu-di-ons, nous prie-ri-ons, nous confie-ri-ons, κτλ.

Εἶναι μονοσύλλαβος εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ῥήματα, ὡς nous é-tions, nous compre-nions, nous fini-rions, κτλ.

Τέλος δὲ δύο ἀποτελεῖ συλλαβὰς ὅταν τῆς καταλήξεως *riions* προηγῆται καὶ ἄλλο σύμφωνον, ὡς nous rompri-ons, nous rendri-ons, nous recevri-ons, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *οὐ* δύο σχηματίζει συλλαβὰς, ὡς po-è-me, po-è-te, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *οὐ* εἶναι μονοσύλλαβος, ὡς poè-le.

Ἡ δίφθογγος *οε* προφερομένη *οα* εἶναι μονοσύλλαβος, ὡς moe-lleux, moe-lleusement.

..... l'étoffe en est moe-lleuse.

Ah! de grâce, cessez; je suis fort chatouilleuse.—Molière.

Ἡ δίφθογγος *οἰ* μίαν μόνην ἀποτελεῖ συλλαβὴν, coin, poi-trine, é-loi-gner, é-troi-tement, κτλ.

Αἱ δίφθογγοι *ου*, *ουαι*, *ουευ*, εἶναι πάντοτε δισύλλαβοι, ὡς nous tu-ons, j'avou-ais, nou-eux, bou-eux, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *υἰ* μίαν ἀποτελεῖ συλλαβὴν, ὡς fruit, con-duire, nous dé-trui-sons κτλ.

Ἐξαιροῦνται αἱ λέξεις ru-i-ne, ru-i-neux, pitu-i-te, flu-i-de, su-i-cide, bru-i-ne, εἰς ἃς ἡ δίφθογγος *υἰ* εἶναι δισύλλαβος.

Ἡ δίφθογγος *οἰ* δύο ἀποτελεῖ συλλαβὰς, ὡς jou-ir, nous éblou-issons, εξαιρουμένων τῶν λέξεων bonis, oui.

Ἡ δίφθογγος *ουε* προφερομένη *οὐ* εἶναι δισύλλαβος, ὡς jou-et, avou-er, alou-ettes, κτλ. ἐξαιροῦνται αἱ λέξεις fouet, foue-tter.

Ἡ δίφθογγος *ιευ* δύο ἀποτελεῖ συλλαβὰς εἰς πάσας τὰς λέξεις τὰς ληγούσας εἰς *ieur*, ὡς antéri-eur, ingéni-eur, supéri-eur, κτλ.

Ἡ δίφθογγος *ue* προφερομένη *uè* ἢ *uè* εἶναι πάντοτε δισύλλαβος, ὡς *attri-bu-er, du-el, tu-er, tué, κτλ.*

Ἡ δίφθογγος *ua* εἶναι δισύλλαβος, ὡς *ru-ade, persu-ader, κτλ.* Ὁ Racine ὅμως ἔκαμεν αὐτὴν μονοσύλλαβον μὲν εἰς τὸν ἑξῆς στίχον·

Vous le souhaitez trop pour me le per-sua-der,
δισύλλαβον δὲ εἰς τὸν ἀκόλουθον·

Il suffit de tes yeux pour t'en per-su-a-der.

ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΣΤΡΟΦΑΙ

Ἡ ΦΑΡΜΑΚΩΜΕΝΗ

Ἐκ τῶν τοῦ διασήμου ποιητοῦ Σολωμοῦ.

Toi qui chantais de ta voix virginal
Mes chants d'amour sur un ton si touchant,
Tu ne peux plus entendre, sous la dalle,
Ce que mon cœur me dicte en soupirant !

Ah! si les pleurs rappelaient à la vie,
Si la douleur ressuscitait les morts,
J'eusse déjà, ma chaste et douce amie,
Donné le souffle et l'âme à ton beau corps !

Il me souvient que tremblante et pensive,
Pâle d'horreur, me faisant tes adieux,
Tu m'avais dit: «Ma douleur est trop vive !
C'est le poison qui va fermer mes yeux!»

Ta main, hélas! dans ta frêle poitrine
Le fit glisser . . . Quels souvenirs amers! . . .
Et l'Hyménée, ô ma vierge divine,
Est tout en deuil! . . Oh! désastre! oh! revers!

Et maintenant?—Tu dors là! dans la tombe!
En proie aux vers! mais gardant ta candeur:
Ah! c'est a tort, ô ma blanche colombe,
Qu'on l'adressa des discours pleins d'horreur!

S'il se pouvait que ces propos infâmes
A ton oreille allassent retentir,
Certes alors tu dirais que les flammes
Du noir venin l'ont fait bien moins souffrir.

Toi qui poursuis sans pitié l'Innocence,
Toi qui ternis ce qu'elle a de plus beau;
Qui la contrains d'exécer l'existence,
Qui la poursuis au delà du tombeau;

Homme cruel! que le démon assiége,
Songe à ta femme! à ta fille! à ta sœur!
Ah! songe au ciel où l'Eternel protège
La chaste enfant dont tu flétris l'honneur!

Elle viendra quand, assis sur son trône,
Notre Seigneur punira les méchants;
Et s'avançant vers celui qui pardonne,
Qui fait trembler les petits et les grands:

«Ah!» dira-t-elle, «ah! créateur du Monde,
»Vois mon sein, vois où j'ai mis le venin,
»Mais j'oubliai, dans ma douleur profonde,
»Que tout mon être est l'œuvre de ta main!

»Ah! tiens! regarde au fond de ton ouvrage
»Mon cœur brisé, mais non pas par l'affront,
»Et dis au monde, au monde qui m'outrage,
»Si j'eus jamais la moindre tache au front!»

Voilà quels mots, homme injuste et féroce,
Dira cet ange en proie à la douleur!

Ah! tais-toi donc! elle est là! dans la fosse!
La pauvre enfant dont tu flétris l'honneur!

J. E. SOMÉRITTES.

Τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς νέας.